

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XVII.

НЕДЕЉА 26. СЕПТЕМБРА 1899.

Број 35.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

ЦЕНА:

За Србију на годину 6 динара
на пола године 3 „
За стране земље на годину 9 „

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ПРЕСТОЊА БЕСЕДА

КОЈОМ ЈЕ

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО КРАЉ СРБИЈЕ

АЛЕКСАНДАР I.

ОТВОРИО НАРОДНУ СКУПШТИНУ, САЗВАНУ 20. СЕПТЕМБРА 1899. ГОДИНЕ У РЕДОВНИ САЗИВ У НИШУ

Поштовани посланици,

Поздрављајући Народно Представништво срдачном добродошлицом у овоме драгом и верном Нам граду, и приступајући отварању овогодишњег сазива Народне Скупштине, пре свега и са задовољством изјављујем, да одношаји Србије са свима страним државама потпуно одговарају Нашем непрекидном старању, да Србија остане елемент мира, реда и културнога рада на Балканском Полуострву и да са својим суседима буде увек у најбољем пријатељству.

Као Краљ Србије сматрам за дужност, да у међународним односима поздравим једну новину, која обећава благотворне последице за цивилизацију. Племенитом и великодушном иницијативом Његовог Императорског Величанства Цара Николе II са-стала се ове године у Хагу прва конференција свију држава на свету, да већа и решава о питањима од највеће важности за човечност. И Србија је учествовала у томе племенитом послу, решавајући једноправно са највећим и најстаријим државама.

Искрено пријатељство, које постоји између Његовог Царског Величанства Султана Абдул Хамида Кана и Мене, учинило је да сукоб, који се, ове године, из чисто локалних узрока, десио на једном делу наше границе, није могао узети никаквих озбиљнијих размера, а Наше владе предузеле су све потребне мере, да се у будућности такви судари онемогуће.

Поштовани посланици,

Унутрашња политика отпочета Мојим државним програмом, који је тако родољубиво прихватила Народна Скупштина, а који је тако одушевљено поздравио цео драги и верни Ми народ, и ако је срачуната на дуг низ година, има већ сада, при крају друге године, да покаже знатне успехе. Благодарени сложним, родољубивим и неуморним напорима Народног Представништва и Моје владе, нестало је политичке разривености, која беше дотерала до политичке анархије. Сваки се вратио своме позиву и послу, и цео народ прионуо да ради на своме материјалном и моралном унапређењу. Тај рад на озбиљном учвршћењу мира, реда и законитости у држави и на санирању државних финансија, што се огледа у сталном увећавању државних прихода, почео је опорављати државни кредит Србије, који беше знатно пао услед погрешака партизанских владавина.

Извођењем свију привредних закона, које је ова Скупштина донела, ујемчено је правилно и стално јачање целокупне привредне снаге народне и отварање нових извора народног благостања.

Упоредо са целим тим огромним радом на финансијском, привредном и просветном препорођају Србије, као и на развијању саобраћајних средстава, радило се свима силама на усавршавању и јачању одбранбене снаге државне. Ја могу са задовољством изјавити, да Моја верна војска стално напредује и у својој формацији и у тактичној и у материјалној спреми.

О напредовању по свима гранама државнога живота лично сам се уверио приликом овогодишњег Мог путовања по Мојој држави. Одушевљен и срдачан дочек, пун безграничне љубави и оданости, са којом Ме је Мој драги и верни народ свуда предусрео, дао је новог и сјајног доказа о једнодушности између Владаоца и Народа, и, пун радости, Ја сматрам за своју пријатну дужност, да за то и са овога места изјавим Своју Краљевску захвалност.

Али баш због те једнодушности између Владаоца и Народа, и у сред њихових сложних напора за консолидовање и напредак Отаџбине, елементи нереди прибегаше политичком убиству и завери за преврат.

Ти су елементи нереди напали и наоружали најамника да убије милог Ми Оца, Његово Величанство Краља Милана.

Али премилостиви Бог, који чува Србију, сачувао је овај Мени, Моје народу и Мојој војсци тако драгоцен живот.

Зликовачки покушај није могао ништа друго да учини, већ само да изазове нове, бујне изразе безграничне љубави народне према Народној Династији.

Ја сам првих дана после атентата усвојио разлог Моје владе, који су потицали из стања, у које је земља овим злочинством доведена, и учинио сам употребу од права, које Ми даје члан 56. Устава. Указом од 28. јуна ове године проглашено је ванредно стање и преки суд у граду Београду и подунавском округу. По прописима Устава, Моја влада поднеће ову меру на одобрење Народној Скупштини.

Чим су престали узроци, због којих је та ванредна мера узаконена, Ја сам, указом од 19. септембра ове године, укинуо преки суд и повратио редовно стање у граду Београду и у подунавском округу.

ПОШТОВАНИ ПОСЛАНИЦИ,

После плодног и, у многом погледу, епохалног рада ове Народне Скупштине и Моје владе, за последње две године, законодавни рад продужиће се у истом духу и правцу; али, за сада имаће Народна Скупштина поглавито да обрати своју пажњу на измене и допуне постојећих закона, које су се при вршењу њиховом показале као неопходно потребне. Осем тих законских измена и допуна, Моја влада поднеће Народној Скупштини на решење: државни буџет, који ће се за 1900. годину саставити први пут на основу новог закона о државном буџету; даље, уговор о трговачкој конвенцији са Туреком; и друге законске предлоге.

Уверен да ће Народна Скупштина и од сада, као и до сада, сложено и родољубиво помагати напоре Моје владе за срећу и напредак Отаџбине, проглашујем, да су седнице Народне Скупштине, сазване у редован сазив за 1899. годину, отворене, и призивам благослов Божији на њезин рад.

22. септембра 1899 године
у Нишу.

АЛЕКСАНДАР С. Р.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Г. Филип Ла Ренотије од Ферари, познати пријатељ Срба, сетио се је и овога пута београдске сиротиње, приликом свога доласка у Престоницу и послао је општини београдској двадесет и пет дуката у злату, као поклон за сиротињу београдску.

Општина београдска изјављује у име своје сиротиње најтолију захвалност племенитом дародавцу.

Од суда општине београдске 22. септембра 1899 г. ББр. 4358, у Београду.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Народна Скупштина. Његово Величанство Краљ, благоволео је од предложених Му Народни Скупштински шест кандидата указом од 22. септ. о. г. поставити: за председника народне скупштине г. Симу Несторовића, и за подпредседника народне скупштине г. Драгомира Цв. Рајовића.

Цветни трг прешао је од друштва за улепшавање Врачара у општинске руке 13 ов. м. Од овога дана рукује и прибира приходе са овог трга општина београдска. У једном од ванредних бројева, донећемо опширнији извештај о овоме тргу.

Статистика београдских винограда. Господин Министар народне привреде на-

редио је суду општине београдске, да, кад берба винограда буде свршена и вино у судове буде сасуто, покупи и поднесе му податке о томе: Колико има земљишта виноградом засађеног; колико има винограда добрих од домаће лозе; младих од домаће лозе; младих на америчкој подлози; општењених од филоксере и парлога; колики је приход вина и каквог, белог или црног.

Ради прибирања ових података, сви ће сопственици винограда добити од суда општинског штампан бланкет, који ће попунити и дати општинском суду.

За извршење ове наредбе и за прикупљање напред поменутих података одређен је члан општинског суда г. Коста Симић. Моле се грађани — сопственици винограда, да г. Симићу буду на руци, да ове податке што тачније прикупи, а они ће то учинити тиме, што ће тачно и искрено одговорити на свако питање, постављено од Министарства.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

16. Септембра 1899 г.

Председавао председник општине г. Никола Д. Стевановић; присуствовали чланови суда: г.г. Стева Ивковић и К. Симић; од о. борника били: г.г. Ђорђе П. Соколовић, Мих. С. Протић, Ђока Тошић, Трифун Ђорђевић, Младен Ни-

колић, Др. Јов. Ђурић, Мита Петровић, Ј. Алкалај, Петар И. Јовановић, Дамјан Стојковић, Ђ. Димитријевић, Михаило Миловановић, Мих. Штрбић, Јанаћ Јанковић, К. П. Михаиловић, и Д. Тадић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 30 августа тек. год. и примљен је без измена.

II

По прочитању акта Управе града Београда и њених одељака АБр. 6344, 6386, 6439, 6513, 6514, 6534, 6566, 6545, 6636, 6696, 6769, 6770, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио,

да су му непознати: Ђорђе Нушић, тргов. помоћник, Теодор Теодоровић, Миливоје Симић рентијер, Мита Констадиновић колар, Сава Ракић надничар, Драгутин Јовичић бив. ср. писар, Илија Павловић послужитељ мин. фин., Ђорђе Петровић ћеваџија, Милан Пауновић каф., Јован — Јоца — Ристић ђак, син Јеврема Ристића поштара, Биња М. Мандил трг. помоћник, Раде Наумовић зидар, Полексија жена пок. Јована Здравковића баштована, Димитрије Николић надничар, Христина жена Димитрија Николића, надничара, Ђорђе Цветковић хлеббар, Терезија Селецки, Христина жена Симе Бабића, Љубица Бабићева и Љубомир Бабић; да је доброга владања а непознатог имовног стања М-јаило Јевтимијадес чинов. жел. дирекције;

ТРГОВИНСКИ ЦЕНТРИ И ДРУМОВИ

по
СРПСКОЈ ЗЕМЉИ

НАПИСАО
КОСТА Н. КОСТИЋ

(НАСТАВАК)

Др. К. Лиречек узима да се *Нови Пазар* пре XV в. звао *Трговиштем*.¹⁾ Мени се чини, да се Нови Пазар никада није звао *Трговиштем*,²⁾ нити да се може *Трговиште* једначити *Новим Пазаром*. *Трговиште*, које и данас постоји на путу из Новог Пазара у Рожај и Плав,³⁾ од увек је било одвојено насеље од Новог Пазара.⁴⁾ *Трговиште* се помиње у XV в. као и доцније. Дубровчанин Брајко Богојевић 1422. г. жали се Дубровачком Већу, да су му Дубровчани разбили дућан у *Трговишту*.⁵⁾ Х. Калфа међу кадилуцима *Јени-Пазаром*, *Буџуром* и *Подмилом* (Бихор и

Подлимље) одвојено помиње место *Тиргушну*,¹⁾ што ће, без сумње, бити *Трговиште*. Такође и у неколиким царским ферманима из друге половине прошлог века помиње се *трговиште* као засебно насеље.²⁾ У једном запису стоји да је *Трговиште* опустошено од Турака 1770. г. при побуни Рожајаца.³⁾

Нови Пазар, судећи и по самом имену (Пазар), постао је у турској периоди.

Нови Пазар био је највеће и најглавније трговинско место између Дубровника и Ниша. У њему се налазила једна велика дубровачка и млетачка колонија.⁴⁾ У XVI в., према путописцима, Нови Пазар је био повелико место опасно зидовима, са 6.000 кућа с многим мошејама, каравансерајима; имао је врло дуг базар с разно-

¹⁾ Споменик XVIII. с. 57—58. У Вимерову опису Турске с. 161 — 162. помињу се на Великом Дриму (!) трговишта *Tirgouschan* и *Vulice* (Трговиште и Бихор).

²⁾ И. Јастребов, Податци за историју Српске Цркве Београд 1879. с. 23—25., 30—34.

³⁾ Споменик III. с. 177. **Знати се когад виск тешки злџм одъ проклетне Тоурџа. Нзиде Тектиш од Призрена и мрна Бегъ на Рожае; Роџанци се не даше, а бегъ паде од Трговишце с конском, Конска изде жито и сир и масло и поклаше колоке и краке и џекце и џекнове; и христџански домоки од зоулоума опусташе, Спротивна вџежаше по леџоу и сннеџоу и плакаше леџто и горко зло, и тада Трговишце опустџе од зоулоума....**

⁴⁾ Hstrassen с. 77.

врним дућанима; на његов су трг долазили трговци са свију страна; био је насељен Турцима, Дубровчанима и Млечанима; Католици су имали једну капелу у једној кући, али свештеника нису имали.¹⁾

У XVII в. Нови је Пазар још непрестано био знаменито место. У католичким фелацијама и дисертацијама XVII в. Нови се Пазар убраја у ред најзнатнијих тргова на Балканском Полуострву.²⁾

И у прошлом веку Нови је Пазар био знатна варош; на његову се тргу продавали и мењали производи Македоније, Босне, Србије, Арбаније и Румуније;³⁾ али при крају прошлог века не беше више у њему дубровачке колоније.⁴⁾

У почетку овога века Нови Пазар јако пострада. Последице Српске Револуције и Карађорђева упада у Стару Срби-

¹⁾ Rad k. XV. с. 219.; k. CXXIV. с. 65. — Starine k. X. с. 208. — Mon. Spect. v. XVIII. с. 13. (релација једног анонимног католичког бискупа од 1581. г. Од свију путника XVI в. најбоље и најпространије описао је Н. Пазар Катарина Зено (1555 г.)

²⁾ Ang. Theiner, Vetera Monumenta Slavorum meridionalium etc. Zagrabiae 1875. t. II. с. 213. — Starine k. XX с. 126.; k. XXV. с. 189.

³⁾ Le baron Félix dS Beaujon, Voyage militaire dans l'empire ottoman etc. Paris 1829. t. I. с. 406. Вожур је путовао по Турској у времену Велике Француске Револуције

⁴⁾ Engel с. 320. Novi Pasar, citta rispettabile, euna volta assai frequentata da mercanti Raguceiche formava no colonia (1792)

¹⁾ Hstrassen с. 77.

²⁾ Да је Нови Пазар старо *Трговиште* због чега би се он знао *Новим*?

³⁾ Др. Ј. Цвијић, Карта Србије и Црне Горе. — Рожајску Нахију Турци називају *Трговиштем*. Н. Bazar und Kosovo с. 114.

⁴⁾ Du Sange идентификује Н. Пазар *Новим* брдом: „Noui bazar Nouibazaria Monobardum sen Novus Mercatus, olim veteris Rasciae nunc praefecturae civitatis principis C. du Fresne d. du Sange: Illustrium vetus et novum etc. Posonii 1746 § XVI с. 147. Такође и у Historisch-topographische Beschreibung von Bosnien und Serbien. Wien. 1810 с. 49. Novobardum oder Novus Mercatus.

⁵⁾ Споменик XI. § 71. с. 73.

да је доброг владања и доброга имовнога стања Светозар Боторић каф.; да су доброг владања а сиротног имовног стања: Михаило — Мика — Савчић кочијаш, Исак Катаривас тргов. помоћник, Марија жена Видоја Перишића, а сада раздвојена Челебић, Димитрије Великић надзорник у фабрици монопола дувана, Стеван Брњош деловођа код Ст. Ђукића дрвар. трговца; да су доброг владања а средњег имовног стања Станко Предић дрвар, Димитрије Милутиновић апотекар.

III

Председник износи одбору на мишљење молбе, којима се траже уверења о породичном односу. —

По прочитању тих молби Ст. Бр. 2275, 2282, 2358, 2397, 2470, 2551, — одбор је изјавио мишљење,

да се могу издати тражена уверења о њиховом породичном односу и то: Драгутину Тодорићу начелнику среском у пензији, Стевану Јовановићу бив. опанчару, Живку Ј. Цветковићу, писару општ. из Сремчице, Радовану Радосављевићу тргов. помоћнику, Периклесу А. Захо трговцу, Живки уд. Радомира Матића и Цанки М. Протића бив. министра.

IV

Председник извештава одбор, да је суд општински решењем својим АБр. 6333 и 6693 одлучио, да цена хлеба за месец септембар тек. год. буде 23 паре по килограму а хлеб да се продаје по 25 пара у тежини од 1087 грама.

Одбор је примио к знању,

ова решења суда општинског.

V

По прочитању акта господина министра народне привреде АБр. 6064, одбор је одлучио,

да се уступе локали мушке основне школе код Саборне Цркве са огревом и осветљењем занатлиско-трговачко вечерњој и недељно-празничкој школи, да у њима могу држати своја предавања уторником

и четвртком од 7—9 часова у вече а недељом и празником преко целог дана, ако то не буде сметало основној настави о чему да да реч школски одбор.

(Свршиће се)

О Г Л А С

Суд општине београдске издаваће путем јавне усмене лицитације под закуп, своје **земљиште постојеће испод војног сењака на врачару.**

Лицитација ће се држати на дан 19 октобра тек. год. од 2 до 5 сати после подне, у канцеларији економног одељења Суда општинског.

Кауција се полаже при лицитацији у 120 динара.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцелариско а празником од 9 до 11 сати пре подне.

Од стране суда општине града Београда 22. Септембра 1899 год. АБр. 6885 у Београду.

О Г Л А С

Према одобрењу г. Министра Грађевина од 20 септембра ов. год. Бр. 6816 држаће управа града Београда јавну усмену лицитацију у своме грађевинском одељењу, у згради општинског суда, на дан 30 септембра ов. год. у 11 часова пре подне за **оправку зграде Народног позоришта.**

Предрачунска је сума овога посла 4548 51 дин., а кауција износи 600 шест стотина дин. у готовом новцу, вредним папирима или интабулацији, према закону.

Позивају се предузимачи да дођу и лицитирају.

ГБр. 881. Од грађевинског одељења Управе града Београда 21 септембра 1899 год. у Београду.

налазио се манастир *Ђурђеви Стубови*, где је сахрањен краљ Драгутин.¹⁾ Западно од Н. Пазара био је манастир *Сопоћани*, где су сахрањени краљ Урош I и АЕ. Јанићије.²⁾

Из Новог Пазара друм је ишао на *Ибар*, који се прелазио код села *Ибра* наспрам *Јариња*. Од овога брода настајао је најтежи део пута:³⁾ прелаз преко Копаоника, на изворни крај Топлице, у село *Берекаре*, *Страторију*, *Грегуре*, *Прекошце* *Придворицу*, *Ројину*⁴⁾ и најзад преко брода на Морави код Мрамора долазило се у Ниш, где се овај, Дубровачки друм састајао са *Војним* или *Цариградским Друмом*.

Као што се види овај стари трговински друм није ишао долином Топлице, као што данас у главном иде. Он је избегавао Топлицу и ишао пречим али мучнијим и брдским путем. Најстарији путописац који је прошао овим средњовековним путем био

¹⁾ Јв. с. 52. Овај је манастир задужбина краља Драгутина.

²⁾ Јв. с. 19., 290. Сопоћани су задужбина краља Уроша.

³⁾ Мелхијор Сајдлиц (1553 г.): „Путем преко Копаоника не може се доукчије путовати него коњем, магарцима или пешке. Rad k. LXXXIV. с. 52.

⁴⁾ У путоп. *Jevcari*, *Gerastiani*, *Gerghebir*, *Grigora*, *Gherguri*; *Grepoveitai*, *Gritnoritz*; *Rosine*. Шепер, Rad k. LXII. с. 56., називу Ројину варошцом. — Из Иброве долине у Топлице могло се проћи поред града и латинске колоније *Остраци* и *Копангола*. Hstrassen с. 78.

О Б Ј А В А

Како сваке тако и ове године држаће се у варошници Наталинцима тродневни панађур у дане 1 — 2 — 3 Октобра ове год. а на основу решења Господина Министра народ. привреде № 4702.

С тога судјавља трговачком свету ради знања и управљања.

Из суда општине Наталиначке № 1293.

П О З И В

ЗА ТРОГОДИШЊИ РАЗРЕЗ ПОРЕЗА

На основу чл. 75. закона о порезу, порески одбор за град Београд позива сва пореска лица да, од сутра па до 30. ов. месеца закључно, поднесу своје попуњене пореске пријаве за трогодишњи разрез пореза, 1900, 1901 и 1902 год.

Пријаве ће се предавати на реверс порезнику дотичног кварта, у коме пријавник станује.

Чиновници, пензионари и други државни и општински службеници, као и особље новчаних завода предаваће своје пријаве надлештву, где плату примају, које ће предходно у свакој пријави оверити истинитост пријављене зараде, па их онда предати пореском одељењу.

Пријаву су дужни поднети:

а.) за малолетнике, душевно болесне, распикуће и масе у опште, — њихов старалац, заступник и бранилац;

б.) за оне који нису у месту, њихове деловође, помоћници или њихови природни или законити заступници;

в.) за све правне личности, Друштва, Еснафе, Фондове, Новчане Заводе и т.д. — управници тих завода или њихови, заступници;

г.) за жену или децу — муж, односно отац;

У пријави мора бити тачно написано:

1.) квартал улица и све зграде;

2.) на шта се зграда употребљава, (за кафану, гостионицу, дућан, магазу, лебар-

ју биле су по њега веома рђаве. Он изгуби стару славу и важност. Трговина, од које се хранио, застаде; околина му беше попаљена и пуна хајдука и он улази у ред обичних турских вароши.¹⁾ До новијег времена Нови је Пазар стајао у трговинским везама са Скадром, Дубровником, Сарајевом, Солуном, куда је извозио поглавито вуну, восаки коже.²⁾

Околина Новог Пазара пуна је старих српских развалина. На саставу Дежевке и Рашке код цркве *Св. Петра и Павла* у којој је била столица Рашке Митрополије,³⁾ ваља тражити стари српски град *Расу* (виз. *Ράδου*; *Рась*).⁴⁾ У долини Дежевке налазило се *Дежево*,⁵⁾ престоница краља Драгутина где се краљ Драгутин одрекао краљевске круне у корист млађег брата Милутина. Још се у долини Дежевке

¹⁾ Чупић *Годишњ.* к. II. с. 276—279.

²⁾ Roškiewicz, Studien с. 155.—A Boué, Recueil t. I. с. 185.; Turquie, t. I. с. 19.; t. II. с. 344.; t. III. с. 50., 160.; t. IV. с. 503., 553., — Chaumexte, Voyage с. 41. — Јукић, с. 37., 80. — Вошњак, с. 45. — Ст. Милишевић, Штатистическое описание Сербіе и т. д. Будим 1823 с. 39. — Wimmer, с. 204. Г. Ј. Јуришић, Дечански Првенац и т. д. Н. Сањ 1852. с. 93.

³⁾ Дучић, Ист. с. 91.

⁴⁾ Hstrassen с. 77. — П. Срећковић налази Расу у басену Црног Дрима. Ресња. Ист. к. I с. 210., 214., 297. 312 424, 432.

⁵⁾ Дан. Жив. с. 19., 25. **ДѢЖИКО КЪ ОБЛАСТИ ЖОУПЫ РАШЬСКИЕ КЪ РАСЬ.**

је Корнелије Дуплиціје Шепер (1553 г.) Али у XVI в. није се искључиво употребљивао овај пут, јер Рамберти и Зено не путују са свим њиме, (у Придворицу и Ројину), него ближе Топлице славећи питомост и бујност њене долине. У XVII. в. онај планински пут са свим је напуштен, па се ишло данашњим путем у Ниш.¹⁾

Копаноник.

Неки, особито италијански путописци називали су Копаноник *Сребрником* или *Сребрницом* (*Montagna dell'argento*, *Monte argentaro*, *la montagne d'argent*).²⁾ *Копаноник* је био српски назив, а, вероватно, Турци су му надели име *Сребрна Планина* (*Бумши-Даг*).³⁾ Име *Сребрница* или *Сребрне Планине* за друго се одржало. Гроф де Боа де Конт у свом писму грофу де Рињи од 1 Јуна 1834 г. излаже своје мишљење, да би малена Србија требала да размадне своју политичку границу до *Сребрних Планина*, како би тиме постала неограниченим господарем Ј. и З. Мораве.⁴⁾ Ст. Милошевић назива Копаноник *Сребрницом*.⁵⁾

У Средњем Веку највећи рударски предео на Балканском Полуострву био је пре-

¹⁾ П. Богдановић 26. Јул. 1644. г. на свом путу из Софије у Босну у Прокупљу наше писмо светој конгрегацији у Риму. Mon. Spekt. v. XXIII. с. 454.

²⁾ Rad k. XV. с. 219.; к. LVI с. 214.; к. LXII с. 71.; 99.

³⁾ Зено погрешно узима да је Копаноник турски назив *la montagna ditte dell'argento in Turco* Copanienich. Starine к. X. с. 208.

⁴⁾ Споменик. XXIV с. 19.

⁵⁾ Штат. Опш. Срб. с. 19.

ницу, канцеларију или за сваки становање, свако посебице);

3.) годишња кирија, вредност ове ако сопственик сам седи у њој, или је привремено празна. Кирију за сваки стан треба посебице ставити, а не укупно, а сопственици да за своје станове назначе да су за личну употребу;

4.) године старости, које је вере и чији је поданик, о страном поданству треба доказ приложити;

5.) године и имена (цело име и презиме) свију чланова фирме или задругара;

Сви који мисле да се користе чл. 22., 37., 58., и 71. закона о непосредном порезу, имају уз пријаву поднети и доказе.

Сваки онај, који је личног пореза ослобођен већ раније, нека то неизоставно у пријави назначи.

Сваки трговац, који води уредне трговачке књиге, треба да приложи извод из књига потврђен трговачким судом.

Сваки сопственик зграда издатих под закуп — кирију — треба да приложи уговор закључен са закупцем, потврђен влашћу ако такви има.

Сваки који има капитал по облигацијама, меницама и другим јавним и приватним исправама, треба у пријави да означи: име и презиме дужника одакле је, суму дуга и годишњи интерес као и дан и годину датираних исправа.

Сваки, који жели да се ослободи личног пореза, треба уз пријаву да приложи оригиналну крштеницу.

Напомена:

Ко у горњем одређеном року не поднесе пријаву, порески одбор, по наређењу чл. 82 закона о порезу сам ће оценити имовно и привредно стање и распоредити му порез

за наступајуће три године, а не пријављени губи право жалбе на разрез пореза.

14 Септембар 1899 год.

Београд

ПОРЕСКИ ОДБОР
ЗА ГРАД БЕОГРАД

К О Н К У Р С

Општини Београдској потребне су од 1. Новембра тек. год. **Зграде за смештај основних школа и других својих одељења и то:**

I. За смештај савиначке основне школе
II. За смештај грађевинског и водоводног одељења, и

III. За смештај ноћних стражара.
Зграде за школе морају бити на средокраћи Савинца.

За грађевинско и водоводно одељење у кварту варошком, а за ноћне стражаре у кварту дорћолском или варошком.

Све зграде морају одговарати потребама за које се траже.

Рок подношењу понуда је до 1 Октобра тек. год.

Од стране Суда општине града Београда 7. Септембра 1899. год. АБр. 6544 у Београду.

О Г Л А С

Суд општине београдске издаваће путем јавне, усмене лицитације под закуп, **оправку свију општинских возова и подкивање коња и то:**

I. На дан 13 Октобра тек. год. од 2 до 5 сати по подне, што спада у ковачки, шлесерски, механички и коларски рад;

II. На дан 15 октобра тек. год. од 2 до 5 сати по подне, што спада у сарачки, сатлерски, тапетарски и фарбарски рад; и

III. На дан 18 Октобра тек. год. од 2 до 5 сати по подне, што спада у подкивачки рад.

Лицитације ове држаће се означених дана у канцеларији економног одељења Суда општинског.

Кауције се полажу при лицитацији по 200. динара за сваки рад понаособ.

Ближи услови могу се видети у помешитој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско, а празником од 9 до 11 сати пре подне.

Од стране Суда општине града Београда 15. Септембра 1899 год. АБр. 6545, у Београду.

О Г Л А С

Суд општине града Београда, на основу височајшег решења од 26 Јануара 1861. год. В М 199, издаваће на дан 28 Септембра тек. год. под закуп, **право продаје туцане кафе — тамиса** — у вароши Београду, а за време од 1. Јануара 1900, па до 31. Децембра 1902. год. т. ј. за три године дана.

Лицитација ће се држати у канцеларији економног одељења општинског Суда од 2 до 5 сати по подне.

Кауција се полаже при лицитацији у 600. динара. Страни поданици полажу дуслу кауцију.

Ближи услови могу се видети у помешитој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско а празником од 9 до 11 пре подне.

Од стране Суда општине града Београда 25 Августа 1899 год. АБр. 6172 у Београду,

део Копаоника. Из његових се рудника вадило и у топионицама топило сребро и гвожђе. Експлоатација у Средњем Веку, за време српског краљевства и царства, као год и у XVI. в. за време Турака, била је врло велика. У XVII. в. почела је рударска радња нагло опадати и у XVIII в. беше се готово угасила.¹⁾ Из Копаоничких рудника, док они беху експлоатисани, турски султани добијаху велике приходе и материјала за ковање сребрних новаца.²⁾ Вероватно због великог обиља сребра Турци су звали Копаоник *Сребрном Планином* (*Бумиш-Даг*)

Прокупље. На месту данашњег Прокупља вероватно је било какво старије римско насеље, јер становништво у Прокупљу и данас ископава римске опеке, рбине од земљаних судова, римске бакрене, сребне и златне новце.³⁾ У Средњем Веку Прокупље се звало најпре *Кѳри плѳз* а при крају XIV. в. прозвано је данашњим именом по свецу Прокопију, чије је тело после

пада Ниша под Турке 1386 г. склоњено овде од Турака.¹⁾ Тиме је Прокупље добило неку црквену важност. Трговински значај добило је Прокупље, када је, вероватно у половини XVI. в., Дубровачки Друм сишао ближе Топлици и пролазио кроз Прокупље. У другој половини XVI в. у Прокупљу се налази јака дубровачка колонија.²⁾ Почетком XVII. в. дубровачки трговци, поклесари и курири путују у Ниш и даље у Софију путем из Нозог Пазара преко Копаоника у Прокупље.³⁾ Врхунац у свом трговинском развоју Прокупље је постигло у XVII. в. Тада се рачунало, према католичким релацијама, у ред најзнатнијих места на Балканском Полуострву.⁴⁾ Дубровачка колонија бројала је на 15 кућа.⁵⁾ Дубровчани су у Прокупљу куповали и обделавали винограде.⁶⁾ Коже вуну и восак извозили у Италију.⁷⁾ За своје религијске потребе Дубровчани су имали свога капелана, али цркве нису имали.⁸⁾ У вароши се онда налазио један

лекар, који је сваког јутра одлазио на трг и потребитима нудио своју помоћ и лекарско знање.¹⁾

Прокупље је посрнуло при крају XVII в. и у XVIII в. у времену турско-аустријског ратовања²⁾ и када је Топлига колонизована Арбанасима, необузганим елементом. Дубровачка се колонија тла расу, трговина престаде и Прокупље, ово у XVII в. знатно трговачко место опаде и уђе у ред обичних већином Мухамеданцима насељених места, какво је и ослобођење дочекало.³⁾

Белешке из примедба на коментаре Др. П. Матковића о старијим путописцима.

Када сам 1895—96 г. био у првој години Филозофског Факултета на Великој Школи по жељи поштованог професора Др. Јована Цвијића студирао се целокупни књижевни рад пош. Др. П. Матковића. Ја сам себи ставио у задатак, према упуштвима Г. Цвијића, да верификујем на најбољим са временским картама које има Географски Завод на В. Школске Матковићеве коментаре и реферате о старијим путописцима.

(Наставаће се)

¹⁾ Hstrassen с. 13—55.

²⁾ Јб. — Споменик X. с. 59. (Патр В. Бркић).

³⁾ Старинар г. II. бр. 4. с. 125. — М. Ђ. Милићевић, Краљевина Србија Нови Крајеви. Београд 1884 с. 372—379. — Бравоплети Јован Драгашевић, на основу свог картометријског резултата који се подудара са енумерацијом у Пајтингеровј Табли и на основу еуфонистичке сличности између речи *Прокопа* и *Hercules* (?) извео је да је дан. Прокупље римски *Hercules*. Гласн. к. XLV с. 62—64.

¹⁾ Hstrassen с. 61., 78.; Heerstrasse с. 88.—Отаџбина г. IV. с. 6—7.—Dr. Hahn Reise v. Belgrad u. Salonik с. 35

²⁾ Mon. Spect. v. XXIII. с. 339.

³⁾ Споменик XI. с. 91. Геогр. Преглед к. III. с. 26.

⁴⁾ Starine к. XXV. с. 189. Theiner, Mon. Sl. Merid. t. II § 228. s. 213

⁵⁾ Starine к. XX. с. 123—124.

⁶⁾ Споменик XI § 99. с. 94—95.

⁷⁾ Rad k. CXIV. с. 21.

⁸⁾ Starine к. XX. с. 123—124.

¹⁾ Споменик IX. с. 38.

²⁾ У аустр. кампањи 1737—39. помиње се l'archevêque de Proscoria, који је пристао уз Аустрију и слао им извешта Die fretw. Theilnah. с. 255.

³⁾ Отаџбина г. IV с. 6—7